

Informacja

w sprawie działań pomocowych podjętych przez KOWR, OT KOWR i spółki zależne KOWR, w ramach zagadnienia pomocy rolnikom z terenów klęskowych

KOWR

- W dniu 27 września 2024 r. Zarządzeniem nr 51/2024/W Dyrektora Generalnego KOWR powołany został *Zespół zadaniowy do spraw zagadnień związanych z udzielaniem pomocy rolnikom i producentom rolnym na terenach dotkniętych powodzią, zwany dalej „Zespołem”*.

Do zadań Zespołu należy w szczególności:

- 1) zidentyfikowanie możliwości KOWR dotyczących udzielenia pomocy rolnikom i producentom rolnym na terenach dotkniętych powodzią,
 - 2) określenie zasad udzielania pomocy, w tym określenie potrzeb i sposobów realizacji pomocy, szacunkowych kosztów oraz harmonogramu działań,
 - 3) rozdzielenie zadań, koordynacja i nadzór nad ich realizacją,
 - 4) sprawozdawczość z wykonanych zadań, w tym sprawozdawczość do Dyrektora Generalnego i współpraca z wydziałem Medialnym w celu propagowania działań KOWR.
- Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa wraz z Fundacją Krajowej Grupy Spożywczej S.A. pn. „Pomaganie Krzepi” zawarły umowę o współpracy.

Przedmiot umowy:

1. Przedmiotem Umowy jest określenie zasad współpracy Stron w zakresie wsparcia producentów rolnych poszkodowanych w powodzi, która miała miejsce w Polsce we wrześniu 2024 r., zamieszkujących na terenie gmin województwa opolskiego i dolnośląskiego, wymienionych w Rozporządzeniu.
2. Fundacja za zgodą odpowiednich organów określonych w Statucie Fundacji, w miarę możliwości i posiadanych zasobów, w odpowiedzi na zapotrzebowanie zidentyfikowane przez KOWR, przekazuje, w formie darowizn, na rzecz producentów rolnych poszkodowanych w powodzi: pasze, materiał siewny oraz inne środki produkcji rolnej do miejsc docelowych wskazanych przez KOWR.
3. KOWR poprzez Oddział Terenowy KOWR w Opolu reprezentowany przez Dyrektora tego Oddziału Terenowego, we współpracy z właściwym Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego lub właściwą jednostką samorządu terytorialnego, koordynuje proces dystrybucji przekazywanych przez Fundację darowizn

do poszkodowanych w powodzi producentów rolnych wraz z jej dokumentowaniem, w formie stosownych oświadczeń, w celu zapewnienia rozliczalności procesu.

- Ponadto KOWR:

- umożliwił poszkodowanym skorzystanie z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w postaci możliwości użyczenia arealów i budynków na okres do jednego roku (w szczególności dotyczy to rolników, którym wody powodziowe „wymiły” wierzchnią warstwę gleby),
- umożliwił dzierżawcom nieruchomości ZWRSP zawieranie umów poddzierżawy nieruchomości na rzecz osób poszkodowanych w bieżącym roku przez powódź, na okres jednego roku, bez konieczności występowania z odrębnym wnioskiem o zgodę Dyrektora Generalnego KOWR. Takie rozwiązanie pozwoli na usprawnienie procedury i niezwłoczne udostępnienie nieruchomości osobom poszkodowanym,
- umożliwił użyczenie niezagospodarowanego mienia ZWRSP na rzecz osób poszkodowanych w bieżącym roku przez powódź, w przypadku wystąpienia zapotrzebowania z ich strony na niezagospodarowane nieruchomości ZWRSP, w celu krótkookresowego ich użytkowania (np. składowania paszy dla zwierząt, przeniesienia maszyn i urządzeń),
- na wnioski KOWR zostały zmienione *Wytyczne Instytucji Zarządzającej dla Instytucji Pośredniczącej i beneficjentów-organizacji partnerskich dotyczących działań realizowanych w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus – Podprogram 2023* umożliwiające na dostarczanie/wydawanie żywności osobom z obszarów dotkniętych powodzią w formie paczek lub posiłków, bezpośrednio ze wszelkich dostępnych środków transportu.
- po zmianie rozporządzenia KE w sprawie pomocy de minimis w rolnictwie, zwiększeniu krajowego limitu tej pomocy i limitu dla jednego podmiotu do kwoty 50.000 euro w okresie 3 lat począwszy od 16.12.2024r. KOWR może wznowić udzielanie tej pomocy i stosować ulgi w spłacie zobowiązań w postaci:
 - Obniżenia czynszu dzierżawnego na podstawie art. 700 K.c.,
 - Umorzenia czynszu dzierżawnego jeśli strata jest równa bądź przekracza dwukrotność obniżki udzielonej na podstawie art. 700 K.c.,
 - Odroczenia terminu płatności czynszu dzierżawnego bez oprocentowania,
 - Odroczenia terminu płatności raty sprzedaży bez oprocentowania, w tym z jednoczesnym wydłużeniem terminu obowiązywania umowy,
 - Rozłożenia należności do spłaty w ratach bez oprocentowania,

a także udzielać pożyczek pomocowych bez oprocentowania.

KOWR do podjęcia stosownych działań pomocowych będzie oczekiwał na oszacowanie zbiorcze potrzeb poszkodowanych rolników i wtedy w ramach posiadanego własnego potencjału przystąpi do udzielania pomocy celowej.

- KOWR w celu objęcia wsparciem jak największej liczby potrzebujących rolników, a zarazem aby zakres pomocy był celowy, adekwatny i racjonalny zachęcił dzierżawców

ZWRSP do wsparcia poszkodowanych w wyniku powodzi rolników poprzez przekazywanie przez nich na adres skrzynki pocztowej powodz2024@kowr.gov.pl sukcesywnie informacji o możliwości udzielenia wsparcia w formie pomocy rzeczowej potrzebującym rolnikom.

Oferty pomocy sukcesywnie wpływają do KOWR i są przekazywane do Spółek KOWR i poszczególnych OT KOWR.

OT KOWR – z terenów powodziowych

- OT Wrocław

OT we Wrocławiu uruchomił trzy ośrodki gospodarcze (magazyny) do przechowywania płodów rolnych, podpisał umowy zlecenie na wykonanie usług związanych z załadunkiem, rozładunkiem i konfekcjonowaniem paszy dla zwierząt oraz materiału siewnego i nasadzeniowego z przeznaczeniem do rozdysponowania dla rolników poszkodowanych w powodzi w następujących miejscowościach: Trzebieszowice 2, 57-540 Łądek Zdrój, Idzików 66 57-500 Bystrzyca Kłodzka, Ścinawka Średnia ul. Wojska Polskiego 15, 57-420 Radków.

Wykonano usługi związane z załadunkiem, rozładunkiem i konfekcjonowaniem paszy dla zwierząt oraz materiału siewnego i nasadzeniowego z przeznaczeniem do rozdysponowania dla rolników poszkodowanych w powodzi.

Środki finansowe pochodziły z bezosobowego funduszu wynagrodzeń z planu finansowego KOWR.

- OT Opole

Materiał siewny

W ramach dotychczasowego działania zorganizowano i zrealizowano znaczące przedsięwzięcie logistyczne związane z przekazaniem materiału siewnego dla gospodarstw rolnych. Łącznie do gospodarstw trafiło ok. 260 ton materiału siewnego, w tym pszenicy oraz pszenżyta, z czego w ramach współpracy z Fundacją Krajowej Grupy Spożywczej przekazano **218 ton** pszenicy ozimej kwalifikowanej, co pozwoliło na zaopatrzenie następujących powiatów:

- powiat brzeski - 84 gospodarstw,
- powiat nyski - 60 gospodarstw,
- powiat krapkowicki – 26 gospodarstw,
- powiat głubczycki - 16 gospodarstw,
- powiat Opolski – 9 gospodarstw
- powiat prudnicki i kędzierzyńsko-kozielski – 2 gospodarstwa

Pozostały materiał pochodził również od spółek zależnych – OHZ Kamieniec Ząbkowicki, Widawa Sp. z o.o.,

Przekazany materiał siewny pozwolił na obsianie blisko **1300 ha** użytków rolnych.

Wysłodki

-224 ton wysłodków suchych już trafiło do gospodarstw hodowlanych gminy Głucholazy, Nysy, Lewina Brzeskiego i Paczkowa (blisko 30 gospodarstw). Obecnie dostawy są kontynuowane w celu uzupełnienia posiadanej już paszy jak również następnych gospodarstw z pozostałych terenów gmin poszkodowanych.

Warto nadmienić, że dostawy będą kontynuowane w celu zabezpieczenia paszy dla zwierząt aż do pierwszych pokosów.

Ponadto:

- 8 transportów paszy objętościowej: siana, słomy, sianokiszonki
- ok. 120 ton zboża paszowego (pszenica, kukurydza, żyto owies, mieszanki)
- ziemniaki jadalne

Stajna koni wyścigowych w Skorogoszczy,

- 254 t piasku
- 76,72 t żwiru
- 2 specjalistyczne plandeki do okrycia siana

Wykonano prace porządkowe i pielęgnacji zieleni na terenie nieruchomości KOWR położonej w m. Opole obręb Zakrzów ul. Korneckiego 140 w celu przystosowania jej jako punktu zbiórki darów dla poszkodowanych rolników. Środki finansowe pochodziły z Planu finansowego ZWRSP.

Wykonanie czynności polegających na załadunku i rozładunku zboża w magazynie w m. Lewin Brzeski – środki finansowe pochodziły z bezosobowego funduszu wynagrodzeń z planu finansowego KOWR.

OT Opole posiada informację o szkodzie, która nastąpiła w wyniku powodzi w budynku w Białej Nyskiej ul. Zamkowa 5, której KOWR jest współwłaścicielem. Podjęcie prac remontowych i ich zakres zależy od informacji, jakie KOWR uzyska od Inspektora Budowlanego.

Dodatkowo do OT w Opolu, OT w Gorzowie Wielkopolskim oraz OT we Wrocławiu wpłynęły wnioski od rolników o udzielenie ulg w spłacie czynszu dzierżawnego.

Po rozpatrzeniu wniosków o ulgi OT w Gorzowie Wlkp. odroczył termin płatności należności w kwocie 9.862,72 zł i obniżył czynsz dzierżawny na podstawie art. 700 Kc w wysokości 76.039,11 zł. OT we Wrocławiu przyznał na podstawie art. 700 Kc obniżenie czynszu w wysokości 115.498,30 zł. OT w Opolu odroczył płatność należności w kwocie 404.003,06 zł, na podstawie art. 700 kc obniżył czynsz w kwocie 1.029.843,23 zł, a umorzenie oprocentowania z tytułu umów sprzedaży wyniosło 44.270,27 zł.

- OT Gorzów Wielkopolski

OT KOWR w Gorzowie Wlkp. informuję, że jest w stałym kontakcie z Lubuską Izbą Rolniczą w sprawie pomocy dla poszkodowanych rolników przez powódź na terenie województwa lubuskiego.

- OT Częstochowa

OT KOWR w Częstochowie udzielił pomocy poszkodowanym rolnikom z terenu województwa śląskiego, którzy się zgłosili. Pomoc została udzielona w postaci zorganizowania i dostarczenia paszy dla zwierząt (kiszonki), balotów słomy oraz w postaci ziarna na skarmianie zwierząt. Współpraca w zorganizowanie potrzebnych pasz odbywa się z Kombinatem Rolnym w Kietrze oraz z OHZ w Głogówku. Obecnie jest zapotrzebowanie na uzupełnienie materiału siewnego takiego jak kukurydza paszowa.

Oddziały Terenowe KOWR są w stałej współpracy z lokalnymi Izbami Rolniczymi, Ośrodkami Doradztwa Rolniczego oraz samorządami i Fundacją KGS. Z informacji zbieranych przez właściwe OT KOWR wynika, że rolnicy zajęci są w dużej mierze uporządkowywaniem swoich gospodarstw i nie podjęli w całości szacowania strat.

SPÓŁKI KOWR - z terenów powodziowych – straty/pomoc

Cztery Spółki nadzorowane przez KOWR gospodarujące na terenach, na których wystąpiła powódź, poniosły szkody powodziowe:

- OHZ Kamieniec Ząbkowicki Sp. z o.o.
- Stadnina Koni Prudnik Sp. z o.o.
- OHZ Przerzeczyn Zdrój Sp. z o.o.
- OHZ Głogówek Sp. z o.o.

Spółki wykazały, że największe straty spowodowane powodzią są przede wszystkim w uprawach rzepaku i kukurydzy. Zalaniu uległo również siano oraz materiał siewny.

Uszkodzeniom uległa infrastruktura drogowa, ogrodzenia, przepusty, rowy melioracyjne, a także budynki należące do Spółek, w tym min. urządzenia udojowe, które są niezbędne do wykonywania codziennych obowiązków.

Mimo szkód Spółki zaangażowały się w pomoc poszkodowanym w powodzi. Poszkodowanym został przekazany min. materiał siewny i jęczmienia. Pracownicy Spółek zostali delegowani do pomocy przy usuwaniu skutków powodzi. Został również pożyczony sprzęt ciężki. Spółki w ramach pomocy przekazały darowizny środków finansowych, jak również zakupione zostały i przekazane myjki ciśnieniowe i inny sprzęt do usuwania skutków powodzi. W Stadninie Koni Prudnik Sp. z o.o. zorganizowane zostało centrum dystrybucji produktów rolnych.

Tabela: zestawienie kosztów udzielonej pomocy i poniesionych szkód

Lp.	Nazwa Spółki	Udzielona pomoc (zł)	Poniesione szkody (zł)
1	OHZ Kamieniec Ząbkowicki Sp. z o.o.	108 858,60	2 920 489,39
2	OHZ Głogówek Sp. z o.o.	69 098,00	27 400,00
3	OHZ Przerzeczyn Zdrój Sp. z o.o.	16 500,00	62 000,00
4	SK Prudnik Sp. z o.o.	16 800,00	122 868,90
łącznie:		211 256,60	3 132 758,29

Ośrodek Hodowli Zarodowej Kamieniec Ząbkowicki Sp. z o.o.

Poniesione szkody (łącznie ponad 340 ha upraw):

- zalaniu/uszkodzeniu uległy budynki zarówno w siedzibie Spółki jak i na pozostałych terenach, w tym budynki biurowe, mieszkalne, gospodarcze, magazynowe, szklarnie, garaże, ogrodzenia,
- uszkodzone zostały drogi dojazdowe (szutrowe) do obiektów i gospodarstw,

- zniszczeniu uległy plantacje rzepaku (113 ha), kukurydzy (170,36 ha) oraz traw,
- zalaniu uległa część zapasów słomy oraz siana,
- zalaniu uległy 2 pojazdy służbowe, oraz uszkodzony został procesor urządzenia udojowego w jednej oborze.

Pomoc

1. Pszenica zaprawiona z zasobów własnych – 41,6 ton (90.412,60zł)
2. Pszenica niezaprawiona z zasobów własnych – 20,05 ton (wartość 18.446zł)
3. Zboże paszowe z zasobów własnych – 9,8 ton (wartość 8820zł)
4. Pasza treściwa dla zwierząt
5. Słoma, siano
6. Udział maszyn rolniczych i pracowników Spółki przy usuwaniu skutków powodzi oraz przy obsłudze magazynu pomocowego Spółki – paliwo, dodatkowe godziny pracy pracowników, praca maszyn przy załadunku i rozładunku materiałów pomocowych (wartość ok. 50.000zł)
7. Transport pomocy do poszkodowanych rolników (wartość ok. 10.000zł)

Spółka przekazała również na rzecz Miasta i Gminy Kamieniec Ząbkowicki cztery palety wody Staropolanka 1,5 litra, 10 sztuk łopat, 1 zbiornik typu Mauser 1000 litrów, 5 sztuk płynów do dezynfekcji o pojemności 5 litrów, 200 sztuk worków na piach oraz 100 opakowań rękawic dla służb pomagających w usuwaniu skutków powodzi.

W dalszych etapach przewiduje się pomoc poszkodowanym rolnikom polegającą na przekazaniu pasz treściwych (siana, kiszzonek, wysłodków itp.), słomy oraz zbóż paszowych do skarmiania zwierząt. Spółka gotowa jest do obsługi magazynu pomocowego, dopóki będzie zgłaszane zapotrzebowanie od poszkodowanych rolników oraz będzie napływała pomoc od darczyńców.

Z własnych zasobów przekazano pomoc rolnikom, którzy w wyniku powodzi stracili całe zapasy, siano i słomę, pomimo że Spółka sama została poszkodowana w tej materii. Aktualne zapasy mogą nie wystarczyć do momentu następnych zbiorów. Mając na uwadze niesioną pomoc oraz fakt, że Spółka sama ucierpiała podczas powodzi, ogromne znaczenie miałyby dla Spółki rekompensata poniesionych kosztów.

Stadnina Koni Prudnik Sp. z o.o.

Poniesione szkody (łącznie ponad 110 ha upraw):

- uprawy - rzepak ozimy (35 ha), lucerna (3ha), kukurydza (66 ha), łąki (6 ha),
- pasze – siano (10 ton), ponadto z uwagi na zalane łąki i pastwiska będzie utrudniony/niemożliwy zbiór trzeciego pokosu siana,
- sprzęt i budynki - zniszczenie podłoża w krytej ujeżdżalni dla koni, zalane elementy magazynu zbożowego (silosów).

Pomoc

Stadnina Koni Prudnik Spółka z o.o. w związku z klęską powodziową pomagała bezpłatnie m.in. użyczając własnego sprzętu, zlecając usługi zewnętrzne, delegując pracowników do pomocy przy usuwaniu skutków powodzi. Spółka udzieliła również dodatkowego urlopu pracownikom poszkodowanym w wyniku powodzi w celu usuwania skutków powodzi w odniesieniu bezpośrednio do swojego mienia. W zakresie pomocy materialnej Stadnina przekazała poszkodowanym 5,200 t jęczmienia.

Dodatkowo, w ramach akcji pomocowej, Spółka utworzyła we współpracy z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa, centrum dystrybucji produktów rolnych dla osób poszkodowanych przez powódź, wydając:

Siano 94 bale

Owies 1 t

Ziemniaki 170 kg

Centrum dystrybucji w dalszym ciągu dysponuje sianem, sianokiszonką, pszenżytem i owsem, które przeznaczone są do przekazania poszkodowanym.

Innych problemów w tym zakresie Spółka nie identyfikuje.

Ośrodek Hodowli Zarodowej Przerzeczyn Zdrój Sp. z o.o.

Poniesione szkody:

- zalaniu uległo około **40 ha** zasianego rzepaku na wartość 18 000,00 zł,
- uszkodzone przepusty na wartość 16 000,00 zł,
- zamulone rowy melioracyjne na wartość 28 000,00 zł,

Pomoc

Z deklarowanej pomocy w ilości 15 ton jęczmienia dla Okręgowej Federacji Hodowców i Producentów Bydła Mlecznego z nieznanych powodów nie została odebrana. Nie było również prośby o dostarczenie ziarna pszenicy ozimej z ewentualnym wykorzystaniem jako materiał siewny. Przekazano również 1 500,00 zł darowizny dla Koła Łowieckiego „Jeleń”.

Ośrodek Hodowli Zarodowej Głogówek Sp. z o.o.

Poniesione szkody:

- zalane około **20 ha** kukurydzy,
- zalane łąki.

Pomoc

- Sprzątanie i porządkowanie terenów objętych nawałnicami, załadunek śmieci popowodziowych, transport, przewóz bydła – wartość pomocy – 45 600,00 zł,
- Praca ładowarki teleskopowej przy rozładunku/załadunku płodów rolnych dla poszkodowanych rolników – wartość pomocy – 16 500,00 zł,
- Myjka ciśnieniowa szt. 2 dla Izby rolniczej Opole – 1 998,00 zł,
- Wsparcie finansowe dla pracowników w postaci premii uznaniowej – 5 000,00 zł.

Oraz przekazano:

Sianokiszonka	szt. 541
Słoma	szt. 314
Siano	szt. 264
Zboże	T 22,1
Ziemniaki	wor. 45
Mat. Siewny KOWR	T 36

Widawa Sp. z o.o.

Na terenie Spółki zostało utworzone centrum logistyczne w Biestrzykowicach. Wykaz darowizn przyjętych od darczyńców w tym od Spółki i przekazanych poszkodowanym rolnikom w powodzi – stanowi **Załącznik** do tego pisma.

Spółki KOWR partycypowały również w kosztach transportu darów od darczyńców z terenów nie dotkniętych powodzią do centrów logistycznych zorganizowanych na terenach powodziowych.

Pozostałe Spółki nadzorowane przez KOWR **(z terenów, gdzie nie wystąpiła powódź)**

- również zaangażowały się w pomoc poszkodowanym rolnikom. Spółki zadeklarowały pomoc dla poszkodowanych rolników w postaci pasz, siana oraz materiału siewnego. Ponadto podjęły one współpracę z Izbami Rolniczymi, samorządami i na bieżąco przekazują pomoc rzeczową w postaci wody, narzędzi, środków sanitarnych, środków czystości, preparatów do dezynfekcji, osuszaczy powietrza itp. Spółki partycypują również w kosztach transportu produktów rolnych.

Zgłaszane/zidentyfikowane dotychczas problemy/ustalenia:

- są poważne problemy z szacowaniem szkód – zalane pola, zerwane drogi,
- decyzją Wojewody Dolnośląskiego na koordynatora wyznaczono WODR,
- zachodzi konieczność bilansowania przez OT KOWR zapotrzebowania i dostaw w szczególności pasz objętościowych dla zwierząt, gdzie obecnie jest nadwyżka w centrach logistycznych,
- zgłaszane są potrzeby w zakresie rekompensat dla wszystkich zaangażowanych w pomoc – w zakresie paliw i materiałów eksploatacyjnych,
- ODR-y są najbliższej poszkodowanych i najadekwatniej znają potrzeby poszkodowanych,
- istnieje konieczność unormowania zasad zaopatrzenia w paliwa pomagającym powodziom, opracowania zasad dystrybucji paliw w celu uniknięcia zarzutu podwójnego finansowania pomocy,
- zachodzi konieczność dopracowania uproszczonych zasad użycia i rozliczania transportu zewnętrznego (dużo oferentów – brak transportu),
- konieczność potrzeby utylizacji skażonych pasz i zboża – listę biogazowni KOWR przekazał do MRiRW – koordynacja - ODR-y,
- zgłoszono problem składowania zalanych pasz i produktów – udostępnienie nieruchomości z ZWRSP,
- zgłoszono potrzebę sprzętu do zbierania kamieni i rekultywacji trwałych użytków zielonych,
- zgłoszono sprawę przekazywania/ zamiany poszkodowanym powodziom gruntów z ZWRSP – Wody Polskie powinny przyjąć tereny objęte powodzią,
- zgłoszono potrzeby w zakresie zbadanie ziemi w zakresie wykonania badań przez Stacje Chemiczno-rolnicze w celu określenia kierunku użytkowania rolniczego , czy też wyłączenia określonych arealów z produkcji rolnej. Jest to istotne dla KOWR w zakresie ewentualnego użyczenia czy też poddzierżawy nieruchomości zasobu dla rolników – wpływają wnioski w zakresie utraty jakości gleby na skutek powodzi, oraz wnioski w zakresie obniżki lub umorzenia czynszu dzierżawnego.

Dalsze działania pomocowe KOWR/OT KOWR/Spółki KOWR

- zgodnie z ustaleniami z MRiRW, KOWR przystąpi do kontynuacji pomocy poszkodowanym rolnikom po dokonaniu oszacowania strat, obecne działania mają charakter interwencyjny, obecnie w zakresie pasz w centrach logistycznych istnieją nadwyżki,
- Spółki KOWR nadal wspierają rolników w zakresie zaopatrzenia w pasze dla zwierząt i materiał siewny.